

פרוטוקול הוועדה למיגור באלימות + נגע בסמים מיום 23.6.24 - וועדה מספר 1

משתתפים :

קרן מקסימוב ברנדס - סגנית ומ"מ ראש העיר ויו"ר העדה למיגור אלימות ויו"ר הוועדה למאבק בסמים .
 פזית הק - ראש הרשות למניעת אלימות והתמכרויות , הרשות לביטחון קהילתי.
 ליאורה דיקשטיין - מנהלת אגף לשירותים חברתיים .
 קרן גל מיכלזון- מנהלת השפ"ח .
 עדי דורון - סגני מנהלת השפ"ח .
 גיא ישראלי - מנהל מחלקת על יסודי .
 חיים דיין - מנהל מחלקת נוער .
 ירון דסטה - מנהל מחלקת זרקור .
 סתיו רכינצר- מנהלת מעורבות רשותית .
 דניאלה טייטלר - מועצת הנוער .
 שיר מזרחי- מועצת הנוער .
 יואב הרפז - קב"ט מוס"ח.
 בת שבע אלקובי- חברת מועצה.
 נאווה פרס-חברת מועצה .
 משה קרסקו- סגן מפקד תחנת גלילות .
 יניב אביטבול- קצין אח"מ.
 נתן שמלוביץ- פקחן נוער .
 יובל בן נון- רכז סיירת סירת הורים .

מרצים אורחים :

יאיר גלר אלי"מ (מיל)
 פרופסור יוסי הראל פיש .
 מירב לנור .
 רוני סביר .

נושא הוועדה :

השפעות המלחמה על חוסן אישי בקרב ילדים ובני נוער והשלכותיו על מניפת התנהגויות הסיכון.

קרן מקסימוב ברנדס : בפתחת דבריי אציג את מהות ומטרת הוועדה, והנושאים העומדים על הפרק, חשוב שנקבל כלים להתמודד עם הבעיות הרלוונטיות כבר בקיץ הקרוב.
פזית הק : חשוב לעלות לסדר היום את הנושאים הרלוונטיים לפעולה הבסיס לכל הפעולות הללו הוא יצירת שיתוף פעולה בין כל הגורמים הרלוונטיים כפי שעשינו עם האמנה החברתית במעורבות חברתית. השנה האחרונה הייתה מאתגרת בכל מיני מצבים מורכבים וקשים בהשפעת המלחמה חשוב לעזור לבני הנוער בעיר לעבור את התקופה המורכבת הזאת.
קרן מקסימוב - ברנדס : אבקש מכלל המשתתפים להציג את עצמם ותפקידם .
פרופ' יוסי הראל פיש : שמח על הירתמות העיר לעזור לנוער .
 הנוער עבר טלטלה גדולה ב 4 שנים האחרונות ומצבו לא טוב בכלל .

המטרה זה להביא ניסיון, ידע וכלים לשולחן ולראות איך אפשר לצעוד קדימה.

יוסי הציג את שלושת חברי הצוות המוביל שלו שהגיעו עמו:

יאיר גלר : בעברו היה מפקד נערי רפול לאחר פרישתו היה מנכ"ל המתנסים בארץ ולאחר מכן, זכה במרכז ממשלתי למנכ"ל של הרשות למלחמה לסמים ואלכוהול.

מירב לנור : דוקטורנטית אצל פרופסור יוסי הראל פיש, יועצת חינוכית בכירה במשרד החינוך, מייעצת לערים בהתמודדויות ומעבירה סדנאות.

רוני סביר : בעל ניסיון מעל 20 שנה, ניסיון בהקמת ישובים חדשים והצלת ישובים מבחינה כלכלית ותחזוקת הקהילה.

פרופ' יוסי הראל פיש : סקר בליווי מצגת את הגורמים הפסיכו-התנהגותיים של בני הנוער.

וציין כי עבודה בשטח עם הרשויות המקומיות היא אחת החשובה בעיניו.

התובנה העיקרית הינה שצריך להעצים את רווחת הנוער, את גורמי החוסן במקום ההתנהגות הלא ראויה.

איתור תת אוכלוסייה בסיכון גבוה, לוודא שמה שעושים לאורך זמן עובד ואם לא להבין למה.

בתקופת המלחמה שמנו בצד את כל ההתעסקות הבינלאומית והתמקדנו במה שקורה בארץ, איסוף נתונים חינוכיים וחלוקת שאלונים לגבי מצב שתיית אלכוהול.

5 חודשים מפרוץ המלחמה הייתה עליה במצוקות הנוער הגופניים והנפשיים, עלייה בצריכת האלכוהול של הנוער.

בין השנים 2010-2015 הצלחנו להוריד את כמות צריכת הנוער לאלכוהול ובתקופת הקורונה גם חלה ירידה מכיוון, שהנוער לא נפגש וכולנו מודעים שחלק גדול מצריכת אלכוהול בקרב הנוער היא שתייה חברתית.

בשנת 2023 צריכת האלכוהול עלתה שוב בקרב בני הנוער.

מבחינת התמכרות למסכים בשנת 2019 ישראל הייתה בתחתית הטבלה ובשנת 2023 היינו בראש הטבלה.

2/3 מהילדים לא מתנדבים בקהילה בעיקר מהשכבות הגבוהות ההתנדבות היא בעיקר מהשכבות הנמוכות.

אנחנו גם מודעים שבתקופת המלחמה 50% בקרב בני הנוער לא פנו לעזרה, שמרו את כל הרגשות והחרדות בתוכם ומי שפנה העדיף לפנות לבני משפחה ולא לגופי הרווחה.

ישנו מודל חוסן נעורים בעל ארבעה מחוללי חוסן עיקריים:

1. מבוגר משמעותי-הורה, מורה עם מעורבות מכילה ותומכת.
2. חוויות יומיות בביה"ס-תחושת שייכות בקהילה, מוגנות צמיחה.
3. תחושה של ערך עצמי- פירגון, נתיצות, התנדבות בקהילה.
4. מחוברות חברתית- חוויות של חברויות קרובות, מקובלות חברתית.

לצערנו, בתקופת הקורונה ובמלחמה ארבעת מחוללי החוסן נפגעו מכיוון, שהמבוגרים המשמעותיים היו פחות זמינים, לא היו חוויות קהילתיות, תחושת הערך העצמי ירדה בהעדר הצלחות, המחברות החברתית נפגעה עקב ריחוק חברתי.

ילדים שאין להם מבוגר אחראי חשופים יותר למעשי אלימות ושתייה מפורזת בנוסף, ע"פ סקר בשכבות ז-י"ב נמצא שנתוק מביה"ס יכול להביא למצוקות נפשיות, שתיית אלכוהול מופרזת, סמים ואלימות.

ישנן שתי תובנות עיקריות :

1. בתוכנה – על מה צריך לעבוד , כיצד ניתן לחולל שינוי לטובה בקרב הנוער , גם בקרב המבוגרים .
2. החומרה- איך לעבוד נכון על מנת להצליח וכיצד לשמר את ההצלחה לאורך זמן .

חשוב לחולל תחושה של גאווה וחוסן , להתמקד במה ניתן לעשות ולא במה לא ניתן לעשות לדוגמא, פיתוח פעילות בקהילה , עידוד השתתפות בפעילויות, צמצום גורמי השעמום .
בני הנוער צריכים ללמוד איך להשפיע על הכיף במקום שהכיף ישפיע על ההשפעה שלהם .
אנחנו עובדים בצורה מאוד אינטנסיבית מול משרד החינוך , כל ההמטולוגיות שלנו מאושרות ע"י משרד החינוך, שיתוף פעולה עם אגף הבטחון , הרווחה וכל הגורמים הרלוונטיים על מנת לדאוג לנוער .
אנחנו מתמודדים מול הרשויות כיצד מתנהלים בתקופת משבר ומה הפתרונות .
ישנם כמה כלים ניטור והערכה בקב בני הנוער :

1. משוברים .
2. סקרים .
3. קבוצת מיקוד .
4. ראיונות .
5. נתונים קיימים .
6. הערכת יעילות מתחילה בזיהוי מטרות ויעדים להשגה , מנסים להשתמש בכלל הכלים .

קרון מקסימוב ברנדס : האם אתם מצליחים לראות את השינוי ? את הפער ?

פרופ' יוסי הראל פיש : בוודאי , אנחנו עם יד על הדופק ורואים כיצד מתקדם התהליך , כל הזמן אוספים נתונים .

קרון גל מיכלזון : האם עושים שאלון אח"מ ? האם בודקים מחשבות אובדניות והתנהגויות לפגיעה עצמית ?

פרופ' יוסי הראל פיש : אח"מ נועד למנהל ביה"ס לנתר את עצמו , רק הוא יכול לראות את הנתונים .

שאלון מאוד ממוקד .

מירב לינור : המטרה הייתה להגביר את התחושות החיוביות של ילדי ביה"ס -מאוד ממוקד .

קרון מקסימוב ברנדס : מכיוון , שאנחנו גולשים מהזמנים ולפני שאני עוברת לפגישה אחרת אני רוצה לומר שאני חשבת ובטוחה שכולם חשבו כיצד זה משפיע על הנוער ברמת השרון , איך זה יקדם אותנו כרשות . חשוב לי לשמוע איך הנוער הרגיש במהלך הפגישה .

דניאלה טייטלר : הסכמתי עם הדברים שאמר יוסי בעיקר לגבי 4 עיקרי החוסן . היו הרבה תונים שהוצגו וחשבתי לעצמי שאת התיכון שלי הנתונים הללו לא מייצגים . השאלה האמיתית כיצד מיישמים את זה ?

פרופ' יוסי הראל פיש : קודם כל חשוב שתדעו שאנחנו כאן כדי ללמוד , באים ללמוד אתכם ביחד איך לכולל שינוי יחד . לא ניתן לדלג מעל המבוגרים כדי לטפל בילדים . השינוי מתחיל במבוגרים .

אני עובד מול הגורמים המשמעותיים ולא דרך הילדים .

קרון מקסימוב ברנדס : בשביל זה אנחנו פה לחולל את השינוי , לעשות מהפך .

סתיו רכינצר : שמחה לשמוע רק חשוב מאוד שהנוער יהיה חלק מהתהליך .

קרון מקסימוב ברנדס – ברור, רק איתם יתחיל השינוי.

סטיו רכינצר : דבר נוסף, כשאני רואה את הנתונים שהוצגו לדוגמא, מעורבות חברתית אני רואה שאצלנו אין פער ואצלנו מעורבות חברתית מאוד גדולה בייחוד בתקופת המלחמה.

פרופ' יוסי הראל פיש : אני רק רוצה להשיב לקרן על שאלתה הקודמת לגבי מחשבות אובדניות, במשך המון שנים פיתחנו את מדדי האובדנות ב-1996 היו 4 מדדים :

1. האם חשבת ברצינות על ניסיון אובדני ?
2. האם רקמת תוכנית לניסיון אובדני ?
3. האם עשית ניסיון אובדני ב-12 החודשים האחרונים ?
4. האם נפצעת או נדרשת לטיפול רפואי ?

משרד החינוך עשה לנו צרות והכניס את הנתונים פנימה ודרש אישור הורים אקטיבי שזה בעצם אומר, שאנחנו שולחים אישור עם הילדים להורים שמסכימים שנקיים את השאלון ואז הם אמורים לחתום ולהחזיר וכמובן שהענות הייתה קטנה לכן, קיבלנו החרגה ממשרד החינוך לשלוח אישור פאסיבי שזה בעצם אומר שילדם יעבור שאלון בעוד שבוע בנושא ואם במידה ואינם מעוניינים שילדם ישתתף עליהם לשלוח אישור חתום ומכאן היה יותר קל לבדוק את הנתונים.

קרון מקסימוב ברנדס : לצערי, אני נאלצת לצאת כעת לפגישה נוספת, תודה לכולכם שהגעתם ובשיתוף פעולה מלא של כולנו מאמינה שנצליח לחולל שינוי. מעבירה את ניהול וסיום הפגישה לפזית.

בת שבע אלקובי : מציגה את עצמה ומספרת שבקדנציה הקודמת הייתי מחזיקת תיק שירותים חברתיים ועשינו המון דברים נפלאים לנוער, היו פרויקטים כמו עוגן אם אתם מכירים.

אני אישית חושבת שלגילאים הללו זה מאוחר מידי, **דניאלה טייטלר** מסכימה עם בת שבע וטוענת שכל מה שאתה מדבר זה על שנתון 2012, 2013 טיפול ומניעה. אני מסתכלת על התיכון שלי יום שיש שם הרבה אנשים לטפל בהם ושואלת את עצמי מה עם החברים שקורסים, סובלים איך אני יכולה לעזור להם, אני לא יודעת איך יגיעו לצבא שאין להם שום עזרה ותמיכה.

בת שבע מסכימה עם דניאלה ומבקשת לדבר על מניעה, עם ההורים כמו למשל (פונה למשטרה בחדר) שצריך לראות אותם יותר ברחובות, חלק מהפתרון הוליסטי, אם בני הנוער ידעו שיש שוטרים בגינות ויתפסו אותם ואז אולי יחשבו פעמיים האם כדאי להם לשתות.

דניאלה טייטלר : לא מסכימה עם דבריה של בת שבע לגבי הגעת שוטרים לגינות ומסבירה לה שזה רק יעשה את ההפך, כי הנוער עושה דווקא וגם אם יתפסו הנוער יחזור לאותו מקום שוב.

בת שבע אלקובי : לא מסכימה עם דניאלה וחושבת שחינוך עם ההורים ואכיפה כשילוב יחד יכול לייצר התרעה.

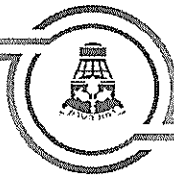
נאוה פרס : שואלת לגבי המודל של 4 המרכיבים, נשמח לקבל יותר דוגמאות פרקטיות שניתן לעשות לא בהכרח ברמת השרון.

פרופ' יוסי הראל פיש : בפגישות הבאות אני אשמח לפרט יותר אבל לדוגמא, מנהל בית ספר שיש מעליו הכל צריך להתמודד גם ההורים, גם עם התלמידים ולכן משם אנחנו צריכים לתת כלים.

חיים דיין : לפי הנתונים פה רמת השרון היא לא חלק ממה שקורה אפילו לא קרוב, צריך להבין איפה אנחנו פועלים, בטווח הקצר ובטווח הארוך.

פרופ' יוסי הראל פיש : זה בדיוק על מה שדיברנו שאנחנו באים ללמוד, להכיר את השטח שיחד כולנו ממקבלים החלטות כיצד לפעול.

פזית הק : מאוד מאמינה במיפוי וניתור, אחד הכלים שלמעשה הוא סוג של מצפן שדרכו ניתן להיות יותר מדויקים.

לסיירת ההורים, תפקיד משמעותי השיח הלא פורמלי שהם מייצרים עם בני הנוער מאפשר פעמים רבות לצמצם התנהגויות סיכון בלי התערבות המשטרה.

יובל בן נון: חייב לדבר פה לגבי סיירת ההורים, ישבנו לפני 5 ו 6 שנים בישיבה דומה והבעיה היא שיש מורים צעירים, צורכים בעצמם והם לא מאמינים באכיפה בסמים ובאלכוהול. אחד הבעיות שכלום לא מתוכלל, הורים לא באים לשמוע, זה לא מעניין אותם.

סיירת הורים צריכה פשוט יותר תקציבים, שהתפוגגה מה-7.10 ומאז היא לא קיימת.

כרגע אין סיירת הורים בעיר. חייב לחדד שהכל מתחיל בחינוך, הילדים היו המומים שאנחנו בחוץ ודואגים להם.

יאיר גלר: מי שמוביל בסופו של יום זה הבנות המקסימות פה ממועצת הנוער, נכנסו לפה שהאחוזים היו נוראים, בני נוער היו יושבים בגינות הציבוריות עם הוודקה, העלנו את המחירים

והיה דיון שלם בממשלה, מה עושים עם הנוער בגינות הציבוריות ופשוט הוחלט ללא משטרה, פשוט לשפוך להם את הוודקה, ברגע שרואים לא משטרה, משטרה זה האסון הכי גדול לנוער.

למדנו את זה דרך הילדים ששאלנו את דעתם, פשוט הילדים ברגע שראו סיירת הורים שפכו לבד.

דניאלה טייטלר: מדברת על אכיפה שזה לא לב ליבה של הבעיה, המפתח זה האמון של הנוער במערכת. כשדיברו להכניס לפני 3 שנים שוטרים סמויים למערכת אני הבעתי את דעתי שזאת טעות מכיוון, שזה גורם לנו כנוער לחוסר אימון במערכת, לבסוף לא עשו זאת.

לגבי אלכוהול, יש 2 סוגים של צריכת אלכוהול, יש את אלו ששותים בשביל הכיף, בא להם רוצים להתנסות ויש את אלו ששותים שבסיכון, שיש להם בעיות ולא יודעים איך להתמודד. צריך להבין שהטיפול בשני הסוגים חייב להיות שונה.

רוני סביר: שואל את דניאלה שאלה, אם אנחנו עושים מסיבה ללא אלכוהול, יגיעו בני הנוער או לא?

דניאלה טייטלר: לא, לא יגיעו.

רוני סביר: על זה אני מדבר, הנוער חושב שללא אלכוהול לא ניתן להנות.

פרופ' יוסי הראל פיש: אני לא מסכים איתך דניאלה שלא ניתן לטפל עכשיו, אני חושב שזה מתחיל מהנוער. העניין הוא איך לפתח גורמי בילוי שיתאימו לנוער לא בהכרח עם אלכוהול. לדוגמא, ברעננה עושים בקיץ אירועים לנוער ללא אלכוהול, דניאלה אומרת שזה מה שנראה אבל הנוער שותה בבית ומגיע לשם שיכור.

פזית הק: מסיימת את הישיבה, תודה לכולם שבאו ושביחד נצליח להרים את הנוער ולעזור היכן שצריך.

ענת בייפוס: כתיבת הפרוטוקול.

בברכה,

סגנית ומ"מ ראש בעיר, קרן מקסימוב ברנדס.

יו"ר הוועדה למיגור באלימות ומאבק בנגע הסמים המסוכנים.